

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
Х Міжрегіональної науково-методичної
інтернет-конференції

5–6 грудня

Харків — 2017

УДК 61:57(07.07)(063)
Ф79

Редакційна колегія: проф. М'ясоєдов В. В.
проф. Кнігавко В. Г.
проф. Сирова Г. О.
проф. Зайцева О.В.
доц. Фоміна Л. В.
доц. Краснікова С. О.
ст. викл. Садовниченко Ю. О.
доц. Батюк Л.В.
ас. Морозова О.М.

Ф79 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах (біологія, фізика, хімія, педагогіка, психологія):
Матеріали X Міжрегіональної науково-методичної інтернет-конференції, 5–6 грудня 2017 р. — Харків : МіФ, 2017. — 241 с.

2. Чинники успішного працевлаштування за фахом : навчальний посібник / колектив авторів [заг. редакція О.І. Драган]. – К. :Кафедра, 2014. – 308 с. ISBN 978-966-2705-76-8

УДК 159.9(072)

*В.Г. Книгавко, О.В. Зайцева, М.А. Бондаренко, Н.С. Пономаренко,
Л.В. Батюк, О.П. Мещеракова*

*Харківський національний медичний університет
м. Харків*

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ АДАПТАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ДО НАВЧАННЯ У ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ І МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ

bondaren.koma3007@gmail.com

Важливою подією в житті Харківського національного медичного університету стало створення Науко-навчального інституту підготовки іноземних громадян, що є безумовним визнанням результатів освіти в нашому університеті на державному й міжнародному рівнях. Це обумовлює необхідність вдосконалення існуючих технологій організації навчального процесу, спрямованих на підвищення якості вищої освіти, а, з іншого боку, це поставило перед викладачами, що працюють з іноземними студентами, нові вимоги та накреслили шляхи їх самовдосконалення.

На кафедрі медичної та біологічної фізики і медичної інформатики іноземні студенти (V факультет – російськомовні, VI, VII факультети – англomовні) за тією ж самою програмою, що і вітчизняні студенти, вивчають дві дисципліни – «Медична та біологічна фізика» на першому курсі та «Медична інформатика» на другому курсі. Тривалий час роботи викладачів з іноземними студентами дав можливість для нашої кафедри накопичити як певний досвід структурованого, послідовного викладання дисциплін відповідно до Європейської кредитної трансферної системи освіти, так і шляхи вирішення труднощів адаптаційних процесів, яких іноземні студенти особливо гостро зазнають у перший рік перебування в новій для них країні.

Серед різних видів труднощів (психофізіологічні, соціокультурні тощо) найважливішими для нас є навчально-пізнавальні, які пов'язані з недостатньою мовною підготовкою; подолання різниць у системах освіти; адаптація до нових вимог у контролі знань; організація індивідуального навчального процесу, пов'язаного з саморозвитком особистості, набуттям навичок самостійної роботи.

Суттєвою допомогою в подоланні цих труднощів стали розробка та видання в поточному році викладачами кафедри для іноземних англomовних та російськомовних студентів першого курсу адаптованого підручника з дисципліни «Медична та біологічна фізика» (Медицинская и биологическая физика. Адаптированный учебник для иностранных русскоязычных студентов/ под ред. В.Г. Книгавко. – Харьков: ХНМУ, 2017. – 262 с.), тлумачних словників

термінів з цієї дисципліни (Толковый словарь терминов по медицинской и биологической физике/ В.Г. Книгавко, О.В. Зайцева, М.А. Бондаренко, Л.В. Батюк, Н.А. Гордиенко. – Харьков: ХНМУ, 2017. – 100 с.; Glossary of terms on medical and biological physics / V.G.Knigavko, O.V. Zaitseva, M.A. Bondarenko, L.V. Batyuk. - Kharkiv: KhNMU, 2017. - 110 p.), методичних матеріалів для практичних занять (аудиторна робота студентів) (Рабочая тетрадь для аудиторной работы иностранных студентов по медицинской и биологической физике: в 2 ч. / сост. В.Г.Книгавко, О.В.Зайцева, М.А.Бондаренко. - Харьков: ХНМУ, 2017. - Ч. 1. - 80 с.; Ч.2. – 100 с.; Workbook for student's class work. Medical and Biological Physics: in 2 P. / comp. V.G. Knigavko, O.V.Zaytseva, M.A. Bondarenko. - Kharkiv: KhNMU, 2017. - P.1. - 76 p., P.2. – 102 p.), методичних матеріалів для самостійної роботи студентів (Медицинская и биологическая физика. Методические материалы для самостоятельной работы студентов: методические материалы для самостоятельной работы иностранных студентов, обучающихся на русском языке/ В.Г. Книгавко, О.В. Зайцева, М.А. Бондаренко – Харьков: ХНМУ, 2017. – 52 с.; Medical and biological physics. Methodical guidelines for student's self-study: . methodical guidelines for self-study for students studying the subject in English/ V.G. Knigavko, O.V.Zaytseva, M.A. Bondarenko. - Kharkiv: KhNMU, 2017. - 54 p.

Виходячи з недостатньої мовної компетентності іноземних студентів першого курсу, для сприйняття лекційного матеріалу та усних відповідей, на кафедрі зі студентами проводяться індивідуальні консультації, бесіди, надається допомога в оволодінні навчальними навичками, навичками планування часу, самоорганізації [1].

На наш погляд, ефективність учбової діяльності студентів суттєво підвищується, якщо викладач зважає на національну та етнокультурну специфіку кожного іноземного студента [2,3].

Так, при роботі з групами англомовних африканських студентів враховується, що даний контингент пред'являє підвищені вимоги до учбового процесу, тому викладач прагне пояснювати новий матеріал поетапно та в помірному темпі, не квапить студента з відповіддю, але по можливості максимально «навантажує» студентів новими знаннями.

Для студентів із країн Близького Сходу та Північної Африки в емоціональній сфері характерні недостатній контроль своїх емоцій, мінливість настрою, що може призводити до конфліктів. Вони можуть легко «схоплювати» нову навчальну інформацію, але вони не звикли до систематичної кропіткої роботи та вони не мають навичок самостійної роботи. Тому викладачі в таких групах зазвичай уникають демократизму в спілкуванні, особливо на початковому етапі навчання, здійснюють регулярний контроль виконання аудиторних навчальних завдань та заданої самостійної роботи, а також дотримання правил поведінки в університеті, на кафедрі, в групі.

В поведінці іноземних студентів із країн Північно-Східної Азії відчувається вміння контролювати свої емоції, вони сором'язливі, відповідальні, обережні у своїх вчинках, але мало контактні. Викладачі нашої кафедри завжди враховують всі ці особливості при читанні лекцій та проведенні практичних занять.

Таким чином, стиль педагогічного спілкування з академічною групою іноземних студентів викладач обирає в залежності від їх національно-

психологічних та культурних особливостей. Спілкування викладача зі студентами завжди супроводжується доброзичливістю та повагою до кожного них, що має велике значення для встановлення з перших місяців навчання в університеті сприятливих робочих та міжособистісних відносин як у викладача зі студентами, так і між студентами.

Основною ціллю навчально-виховного процесу на стадії адаптації іноземного студента до умов університету є створення сприятливого психологічного клімату в академічній групі, тобто підтримуючих, довірливих відносин у групі, формування соціально схваленої поведінки студента. Для викладачів головною метою є професійне самовдосконалення, вміння будувати навчальний процес в іншомовній аудиторії як процес міжкультурної комунікації.

Література

1. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б. Планування та організація навчально-виховного процесу у вищій школі: навч.-метод.посібн.–Х.: НФаУ, 2014.– 108 с.
2. Кожуховская Л.С. Культурная и социально-психологическая адаптация иностранных студентов. – Минск: РИВШ, 2009. – 72 с.
3. Порох Д.О. Соціокультурна адаптація як складник адаптації іноземних студентів до навчання у вищому закладі освіти. – Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2010. - № 3. – С. 47-53.

УДК 378 : 005.6 : 378.091.33 – 028.22 : 378.016 : 57 : 61

Б.В. Кулаченко

*Харківський національний медичний університет
м.Харків*

ЗВ'ЯЗОК ЯКОСТІ НАВЧАННЯ З СУЧАСНИМИ КОНЦЕПЦІЯМИ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ У ВНЗ

В сучасних умовах розвитку медичної науки зростають вимоги до змісту і якості підготовки молодих фахівців з лікувальних спеціальностей. Професіоналізація в підготовці студентів повинна вестися вже з початкових курсів навчання. Належний рівень знань для подальшого застосування їх при навчанні на клінічних кафедрах, зокрема, забезпечується підготовкою і веденням учбового процесу в строгій відповідності з учбовою програмою, що довела свою ефективність упродовж тривалого періоду її застосування. Іншим напрямом поліпшення якості навчання залишається оновлення змісту учбового матеріалу. Його відповідність сучасним вимогам медичної науки і контроль повноцінного засвоєння учбового матеріалу студентами. Не знижується і вимога до доступності викладання його студентам - іноземцям. Контроль над якістю навчання нерозривно пов'язаний із здатністю до аналізу студентами отриманих знань і застосуванню їх в подальшому навчанні на клінічних кафедрах. З метою досягнення відповідного рівня знань зокрема при навчанні студентів - іноземців сучасному рівню розвитку біологічної науки і досягнення